

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Kibujt a lóláb.

Pécs, 1900. július 16.

Nehéz idöket élünk, rossz csillagok járnak.

... Igazán nem tudja az ember, hogy kinek higgyen, ki is tulajdonképpen a jó barát — ki az ellenség — ezt elmondhatják magukról ép úgy az egyes emberek, valamint társulatok — pártok.

Az utóbbi napokban egy Magyarországon megjelenő és magáról igen sokat tartó lap, a „Pester Lloyd” neki megy kiméletlenül Darányi földmivvelésügyi miniszternek és lerántja a sárgaföldig.

A sajtó, a hirlap hatalmas tényező, azt mindenki elismeri, — joga van kritikát gyakorolni bárki tettei felett, — de elvárjuk, sőt megköveteljük, hogy a kritika jogos és alapos legyen, mert az olyan kritika, a melynek háttérében az önző érdek áll, ez már nem tisztos munka, ez már nem is férfias, nem is tisztességes eljárás.

Ilyen kritikával akarta a Pester Lloyd földmivvelésügyi miniszterünket egy csapással semmivé tenni, mert nem tetszik eddigi működése, mert nem alkalmazkodik érdekeikhez, vagyis fejezzük ki magunkat egyszóval érthetően, nem táncol úgy, mint azok a jó urak ott füttyölnek . . .

Nem jó szemmel nézik már régóta, hogy a magyar gazdának sorsán a minisz-

ter könnyíteni akar, ki akarja ragadni őket a merkantilisták karmai közül — a gazda keserves keresményének hasznát nem akarja ezen élősdiék zsebébe juttatni, kik csak a kész hasznót minden fáradság nélkül elharácsolják — furfanggal, ravaszsággal, hogy többet ne említsek a papiros buzánál.

Ezeket akarja a földmivvelésügyi miniszter megszüntetni és azon jó urakat a tisztességes kereskedelemre szoritni, amely kevés, de becsületes jövedelmet biztosít mindkét félnek. Ettől borsózik a hátuk a P. L. mögé takaródzó heréknek, hogy még más is, ki tán megérdemli, osztózzék a haszon „ó velük”. Össze bujtak és fufangban nem szükködő agyuk szörny szülötte volt a kritika, az a megtámadtatás, a melyet Darányi miniszter ellen indítottak. azon alkalomból kifolyólag, hogy a Párisban tartott gazdakongresszus lakomáján magyar emberhez méltón, emelt fővel, nyílt homlokkal, odamondotta az Európa összes művelt nemzeteit képviselő gazdáknak, hogy mezőgazdaságunk ügyének jobbrafordulását reméli és annak emelésére fordítja tevékenységét, továbbá kitartó munkára és összetartásra serkenti a gazdákat.

Volt öröm a Lloydban; megtalálták a támadhatási pontot, a midőn elolvasták ezt a hazafias beszédet, a melyért a ma-

gyar gazda örökké hálával tartozik Darányi miniszternek és ezek a társadalom testén élőködők sárral dobálják meg ahelyett, hogy hazajöttét diadallal ünnepeleék.

Csak hogy a sár, mitők a miniszterre hajgáltak, őt nem érte; sokkal magasabban áll felettük, sem hogy a sárrögök, de még az aranyrögök is hozzá felérjen. A sár visszahullott „fejükre,” mert kimutatták, hogy esküdt ellenségei a gazdának és mindennek, a mi, vagy a ki piszkos érdekeiket fel akarja tartóztatni. Okos emberek tartják magukat, szépen kieszték ök, hogy rá ijesztünk Péterre, Pál is értsen belőle, de az egyszer fiaskót vallott az a nagynak csufolt ész, mert kétszeres erővel kell ezen elemek ellen küzdeni, hogy végre piszkos üzemeiknek, a melyek révén óriási vagyont harácsoltak össze, vége vessenek.

Teremtsen a földmivvelési miniszter egészséges mezőgazdasági viszonyokat, ne hagyja el továbbra se a gazdákat, segítse ügyüket mindinkább előbbre azon az uton, a melyen elindult és a magyar gazdák ezreinek hálája el fogja nyomni a tehetlenségük tudatában dühöngő vámosokat és farizeusokat és ezek „feszítsd meg” kiáltása igazán csak elhaló szó lesz a pusztában.

Lukács Iván.

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Mater Reginalda.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —
Írta: Unátyinszky Leona.

Ha ifju szerelmes párt látok boldogan csövegni, suttogni egymással, eszembe jut . . . Mater Reginalda.

Ha látok ifju leányt, ki szerelmesére elbűvölten üdvözült mosollyal tekint, eszembe jut Mater Reginalda.

Ha boldog mátkapárt látok oltár előtt térdelni, hogy elmondják egymásnak a „holtomiglan, holtodiglant” — ismét és ismét eszembe jut . . . „Ó”. Előttem lebeg . . . Mater Reginalda!

Vajjon miért kísér engem mindenüvé az a rózsalevél szerű madonnaarc, hisz nem én esküdtem, nem én fogadtam neki hazugul szerelmet, hűséget örökre — s aztán elhagytam őt — miért kell mégis nekem önkénytelenül reá gondolnom?! . . . azt kell hinnem, hogy szerelmes vagyok . . . hogy szerelmes lettem . . . Mater Reginaldába.

Mert ime, most nem látok szerelmes mátkapárt, — nem látok ifju boldog menyasszonyt sem, nincs körülöttem senki, semmi, csend van, még szellő sem lebben, csupán a fízetetlen kis énekesek csattognak a fölém boruló mandolafa lombjai között, melynek

sűrű, lánssaidomu levelei védően megoltalmaznak a nap tüzes sugarai ellen s a Balaton zugása hangzik csak hozzám, — és mégis . . . madárcsicsergés, halk hullámmoraj közepette eszembe jut . . . O . . . eszembe jutsz . . . te . . . te édes . . . Mater Reginalda!!

De vajjon a kedves olvasó mit szól hozzá, ha én „Ó” róla írok, — mert a midőn róla emlékezem, nem irhatok vidám, kacagató dolgokat, csupán egy érző, hű szívről, — avagy azon isteni érzeménnyel irhatok, melynek létezését, valódiságát hasztalan tagadják a realisták — a mely megdobogtatja a királyfi, királyleány s koldus szívét egyaránt.

Felső-Magyarország egyik kies városában, a zárda falain belül ismertem meg őt, a mint az említett városban átutazva kiszálltam, hogy egykori kedves tanárnőmet meglátogassam s a többi ismert apácák közt egy ismeretlen, de gyönyörű madonnaarc ragadta meg figyelmemet — kire azt mondták a többiek, hogy ő Mater Reginalda.

Magas, karcsu alakját nem fődte brúszszeli csipke, sem csábító pongyola, fűzött halcsontos derék sem, — s ő mégis szép volt, — oly szép, hogy nemcsak én, de egész környezete, vagyis az intézetbeli növendékek, kik között már 20—22 éves leányok is voltak, kivétel nélkül rajongtunk érte.

Ovál arcához olyan jól illett a fekete fátyol, mely fejét fedte, karcsu természetnek bájjait még a bő, szerzetesnői fekete ruha

sem tudta elég szigoruan megőrizni; apró kis ujját egyetlen egy gyűrű díszíté, melyet drága kő helyett aranyba foglalt „szentháromság” ékesített — jeggyűrű volt az, hisz ő Jézus menyasszonya!

Örültem, ha szép arcán pihentethetem szemememet; a „nagy lányok” megsugták, hogy pár éve még ünnepezt szépség volt, bálókba járt, — s aztán további története igen egyszerű, majdnem mindennapi: szeretett — s csalódott.

Mindez annyira ingerelte érdeklődésemet a szép apáca iránt, hogy bár csak csuf dolog, de utána jártam előbbi életének, mely csakhamar mint egy nyitott könyv feküdt előttem. — Mater Reginalda, vagy mondjuk, akkor még Jármái Ilonka ártatlan szívének vonzalmát, egy magas karcsu . . . barna férfi nyerte meg, kinek szép külsejénél csak lelke volt szebb . . .

Ilonka szeretett s viszont szerettetett! Midőn az ifju egyszerű, őszinte . . . meggyőző . . . szavaival bevallá neki, hogy jobban szereti életénél, — bár rá gondolt az esetleg felmerülhető akadályokra, mégis úgy vélte, hogy boldogságából már mi sem hiányzik . . .

Ha látta volna a kaján, irigy mosolyt . . . mely vetélytársnője ajkain megjelent, midőn eljegyzésének híré tudomásul vette, tán mégsem lett volna oly nyugodt.

Kaján, irigy lelkű volt a szép asszony, kinek gögös, elbizakodott, nemtelen szenved-

Hirek.

Pécs, 1900. július 16.

Az udvariasságról.

Sokan vannak abban a téves hitben, hogy az udvariasság bölcsője Franciaországban ringott. Hisz uton-utfélen hallja az ember: udvarias akár egy francia. Pedig az udvariasság szülőhelye »Róma.« Igaz, hogy Ovid nem mond, illetve nem ad határozott nevet neki; de mégis így ír róla: a férfi sokat elhagy szokásából, hogy a nőnek tessék. Megtesz az »ő« kedvéért olyan szolgálatokat, miket talán szolgálkkal végeztetne. Azért is nevezi »ő-t« »domina«, urnő névvel.

Uglátszik, ezek a Ovid által felállított udvariassági elvek képezik a mai udvariasságnak is alapját. Mert ezeket a tanácsokat adja továbbá: »sohasé vedd észre a nőn a hibát. Sőt inkább dicsérd alakját, haját, szemét, apró kezecskéit, lábait, szép hegyes formájú újjait. A cirkuszban tedd lába alá a zsámolyt, igazítsd hátánál kényelmessé a párnát, azt tapsold, mit ő is megtapsol. Legyezd, hogy kellemessé, hűvössé tedd körülé a léget. Etkezés alkalmával, ha a nő ajkával érintette a boros serleget, oda tedd te is ajkadat s idd ki a bort fenéki.«

Ovid ezen jó tanácsai azonban az ő korban nem sok követőre találtak. Inkább a középkor kezdte használni. A lovagkor képezte azon aranyos napsugaras oazist, melyben a nő nem érezte annyira és oly mértékben rabszolgá voltát. Azonban még ez a korsem nyújtott a férfiak részéről általános udvariasságot, azt csakis »lovagjaiktól« várhatták a nők. Ezen külön lovagok udvariassága azután igen sok esetben az örületes dolgokvéghezvitelével volt határos. Avagy igen is magán hordta a bohóc szerepét.

A francia »Troubadourok«, mint Eson mondja, inkább a nő pozitív bájainak hódoltak. A német »Minnesängerek« az absztrakt bájak előtt hajoltak meg. Nekik kedvesebb volt a szerénység, szelidség holmi »Gräthen«-féle bájak. La galanterie c'est l'amour sans amour, mondja egy francia író. Igaza van neki. A legtöbb és legáltalánosabb esetben az udvariasság a szerelem teóriája. Nem épen ikertestvére, hisz nem egyszerre születtek, de közeli jó barátok. S míg az udvariasság egymagában

délyekkel telt szívét Ilonka szerelmese bár akaratlanul, de rabul ejtő, — — vesztére.

Szép volt az asszony, de csak szép, semmi egyéb, mint a csillag, mely fénylik, ragyog, de nem melegít.

S a két ifju rokonlélek, bár szerette egymást, hiven, változatlanul, nem a szívnek vad szenvedélyével, hanem a lélek tiszta szent szerelmével, mely az örök időkre való egyesülést óhajtja, mégis a rosszakaratnak, a kaján irigységnek, a csalárdságnak sikerült, hogy mire a virágfakasztó — a szerelmet lehelő szép tavaszt más évszak váltotta fel, — — mire az ősz letarolta a mezők virágait, szerelmük csak emlék vala.

Az irigy vetélytársnő jól értette, hogyan kell a nemesszívű ifju lelkében a féltékenység ördögét felébreszteni.

Hasztalan küzdött az ifju a lelket emésztő érzelmek ellen, hogy jegyesében ne kételkedjék, az irigy szép szörnyeteg azon reményben, hogy ha a szerelmeseket szétválasztani sikerül, tán ő vigasztalhatja meg a csalódott szívet, — kézzel foghatólag igyekezett megbizonyítani a menyasszony állítólagos hűtlenségét.

Az ügyes asszonyi taktika csejt vetett nekik, — s a két szerelmes lépre ment.

Az ifjunak el kellett utazni, de rövid idő múlva levelet kapott, hogy ha meggyőződni kíván jegyese hűtlenségéről, jelenjék meg váratlanul egy megjelölt helyen.

Az ifju sokáig küzdött magával, míg elszánta magát a kémszemlére.

Minden vére fejébe tolt, midőn jegyesét egy előtte ismeretlen katonatiszttal látta

is szép, addig a szerelem udvariasság nélkül durva, pórias.

Meissen Henrik annyira ment a nők dicsőítésében, hogy midőn 1317-ben Mainzban meghalt, a nők hálából az akkori szokáshoz hiven annyi bort öntöttek koporsójára, hogy az egész templom borban úszott.

Az átmenetet a lovag-korból a mostani kor udvariasságához mindenestre a francia renaissance-kor képezte, mely mindig is őre maradt az udvariasságnak. Marivaux, a graciosus francia színész, az udvariasságot, a finom elegáns bókot annyira értette, hogy még ma is, ha valaki ki akar valakit tüntetni, és elismerni annak finom bókjait, azt mondja: »Marivaudége.«

Az udvariasság ne alacsonyodjék hizelgessé. Hisz Balzac is azt mondta: »Metre la flatterie dans les actions et non dans les paroles.«

Az udvariasság kitűnő ajánló levél az életben. Sajnos, hogy épen midőn a tulonány mindenfelé terjed, azt vesszük észre, hogy fogy az udvariasság. Ismétlem, nem az üres bókokból álló udvariasságot értem. Nem is azt, mit minden nővel szemben kellene tanusítani. De mit minden jónevelésű ember megvárhat egymástól.

A nők, kivál fiatal leánykák, legtöbbször nem szabad panaszkodni az udvariasságról, ellen, mert csak tegyék kezüket szívére, hogy nem ők maguk szabálytalanok a férfiakat az udvariasság alól, nagyon is és a fiatal korhoz: épen nem illő pajtáskodások által. Mindennek dacára, hogy az angolokra most a burok miatt neheztelünk, mégis be kell vallanunk, hogy a nőkkel szemben az udvariasság terén első helyen állanak. Nem bizonyítja-e azt már azon tény, hogy a legfiatalabb leány utazhat bármerre, minden angol férfiban kész lovagot talál, azaz nincs soha semmiféle kellemetlenségnek kitéve. Az angol családban már az egész szellem magán viseli az udvariasságot. Az angol udvariasság nyugodt, mint minden örületes túlkapásoktól, míg a szenvedélyes, lobbanékony természetek udvariassága legtöbb esetben túzott, keresett udvariasság s ez bántó. Igen jól jellemzi az udvariasságot Börne: Az udvariasság olyan mint a légpárna; ugyszólván üres, mégis tetemesen gyengíti az élet lökéseit. K. G.

karöltve sétálni. A féltékenység elvette esztét — elvette gondolkozási képességét, mely állapotot csak még fokozott egy, — a fülébe csendülő gunyos hang: »kár lesz oda menni, nézze csak, ön nélkül is jól érzik magukat.«

A szép vetélytársnő volt az s csakugyan a mint oda pillantottak, Ilonka szemében öröm — valódi boldogság látszott kifejezve lenni; s a mint az ifju kezét, kinek karján sétált, kezével átfogá, nem is gyanította, hogy az, kit lelkénél is jobban szeret, — — örjítő fájdalommal szívében szemléli őt.

Az ifju néma fájdalmában rögtön menni akart onnét egyetlen szó nélkül, de a szép asszonynak oka volt rá, hogy még néhány percig vele mutassa magát s azért karjába kapaszkodva kénszeríté, hogy mellette időzzék.

Olaát azalatt a bizalmas együttlét megzavartatott, egy hordár által — ki Ilonkának egy levélkét adott át, melynek tartalmát ő gyorsan átfutva, elhalványodva tekintett szét a sétányon s megpillantá jegyesét, vetélytársnőjének karján.

Évek multak el. Az ifju külföldön utazott, szívében nem hegedt be a seb, visszagyógyodott, kívánta viszontlátni szerelmét, megtudni, mi lett belőle, tán már boldog családanya, — vagy ha igazán őt szerette volna, — nem lehetne senkié.

Midőn visszajött városába, már napokig ott volt s nem mozdult ki szobájából; szíve, melyet pedig már hozzászoktatott volt a csalódás gondolatához, félt mégis megtudni a valót.

Naptrend 1900. július 17-én.

Naptár: kedd, július 17. — Róm. kath.: Elek. — Prot.: Elek. — Görög-kel. (július 4.) András. — Zsidó Thamusz 20. — Nap két 4 óra 22 perckor; nyugszik 7 óra 49 perckor. — Hold két 10 óra 5 perckor este; nyugszik 9 óra 56 perckor reggel.

Időjárás. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változás nem várható.

— (Szepegy-requiem.) Ma délelőtt kilenc órakor a lyceumi templomban Szeredy József kanonok boldog emlékü Szepegy Ignác báró püspökért mondott nagy segédlettel gyászmisét. Ugyancsak Szepegyért volt requiem délelőtt tíz órakor a belvárosi plébániatemplomban is, melyet Magenheim József püspök celebrált fényes segédlettel. E gyászmisén megjelentek: Troll Paul. Ferenc, Szeredy József, Majorossy Imre polgármester, Mutschbacher Viktor jogtanár, Tróber Aladár dr. főjegyző, Pintér Ferenc, Oberhammer Antal, Reeh György stb.

— (A. V. H. O. Sz. díszoklevel.) A vidéki hírlapírók országos szövetségének díszoklevele elkészült. Izleses és művészi kiállítású rajz díszíti ezt. Az oklevél szegedi munka. Főalakja egy védangyal, a mely stilizált könyvnyomó présen (a sajtó jelképe) ül. Balkezevel a bőségszaruba a segély után nyúl, míg a jobb kezét a tollal, az éber örködést ábrázoló, a mindent világgá kiáltó kakason nyugtatja. A prés körül pedig a művészet, az irodalom, a zene, a műipar és kereskedelem jelvényei vannak elhelyezve, szóval amelyek a sajtó közvetlen támogatására vannak utalva. A meliek csoport igen kifejezésteljesen és művészi erővel van megkomponálva és megrajzolva. Valóságos beszélő kép ez a csoport. Elől az elhalt hírlapíró özvegyét látjuk az árvájával, mellette a munkában előregedett hírlapíró, szép fehérszakállas öreg férfi alak, tul rajta lovagias küzdelemben megsebesült, felkötött karu fiatal hírlapíró áll, akik mindnyájan a segélyt, a nyugdíjat várják. A sikerült oklevél rajzát Tóth-Molnár Ferenc, szegedi festőművész tervezte és készítette. A rajz sokszorosítását és a szöveg nyomtatását az Engel Lajos nyomdája végezte. A képek elegáns, szép keretei a szegedi állami fa- és fémipari szakiskolában készültek. Az alapítói díszoklevelek azon részét, melyek már tökéletesen elkészültek, már megkezdte szétküldeni a szövetség elnöksége.

Egyik reggel inasa egy katonatisztet jelentett be, névjegyét urának nyújtva, ki csodálkozva olvasá: Jármái Aladár. Csak most kezdett emlékezni, hogy szerelmük idejében Ilonka említé, hogy egy fivere is van neki, tőlük igen távol, de akkor éppen annyi édes mondanivalójuk volt, hogy arra ügyet sem vetett.

Komoran, valami fájo nyugtalanságtól kiroztatva, látta belépni ajtaján azt a katonatisztet, kinek karján Ilonkáját azon a nevezetes estén látta.

— Jármái Aladár a nevem — szól az ifju nyugodt, csengő hangon s tán e név megmagyarázza önnek az okot is, a miért előtte állok. De midőn látta, hogy nem kap feleletet, folytatta szavait, nem is sejtve, hogy testvérenek egykori jegyese azért bámul oly mereven szeméibe, mert azok egy másik fényes szempárra emlékeztették őt s mintegy megsemmisülve kezdte már sejteni a valót.

Ezelőtt négy évvel, folytatá szavait Ilonka fivére, hugom értesített, hogy szíve megtette választását s ő boldog menyasszony. De kevés idő múlva sürgősen hívott haza, hogy jövetelemtől élte boldogsága függ Midőn megérkeztem, Ilonka gyámja fogadott s meglehetősen ellenőrizett, hogy Ilonkával alig jutottam pár szóhoz. Ugy intéztük, hogy naponta kísérteltünk együtt a közeli sétaterre s Ilonka elmondá nekem, hogy jegyese, vagyis ön uram, elutazott, jövendő boldogságuk felépítése céljából s ezalatt gazdag kérője akadt, kívül gyámja erővel össze akarja házasítani s ürügyet keres az előbbeni eljegyzés felbontá-

A 112 alapító tag részére készült oklevél a következő városokba küldetik szét: Szegeden 22, Temesvárra 18, Győrbe 11. Sopronba 11, Budapestre 10, Pécsre 10. N.-Becskekre 5. Aradra 4, Nagyváradra 4, Szombathelyre 3. Hmvá:árhelyre 2, Kőszegre 2 oklevél: továbbá 1—1 darab küldetik: Debrecen, Fiume, Kis-Márton, Kőrmend, Miskolc, Mohács, M.-Szt.-Miklós, Sárvár. Szabadka és Temes-Ujfalura.

— **(Társas estély.)** A Pécsi Polgári Kaszinó folyó hó 14-én, szombaton este társas estélyt rendezett, mely este nyolc órakor kezdődött. A társas-estélyen a kaszinó-tagok családjaikkal szép számban jelentek meg. Az estélyen a zenét Farkas Sándor zenekara szolgáltatta, mely az uralkodó jókedvet nagyban fokozta. A fiatalok persze táncra perdültek.

— **(A „Pécsi Petőfi-kör“)** közreműködésével tegnap délután és este igen szép sikerült kerti ünnepély zajlott le Szabó Sándor malom-utcai vendéglőjében, hol már a kora délutáni órákban óriási közönség gyűlt egybe, mely zúfolásig megtöltötte a tágas kerthelyiséget. Bár nem találjuk a „Pécsi Petőfi-kör“ neve és intencióinak megfelelőnek, hogy a kör — melynek különben igen szép hazafias és irodalomkedveltetési célja van — korcsmárosok által rendezett kerti ünnepélyeken működik közre, mégis elismeréssel kell adoznunk a fiatal kör tegnapi szereplésének is. Tagjai, kik dicséretes buzgalommal szentelik tudásukat, tehetségüket és szorgalmukat a kör ügyeinek, tegnap este is figyelemre méltó dolgokat produkáltak. A délután az ily kerti ünnepélyek szokásos szórakozásai töltötték be, míg este nyolc órakor kezdetét vette a közreműködő „Petőfi-kör“ műsora. Előnek *Leitermann József* szavalta el Kántor Imre „Gályarab“ című versét, majd *Kállai Jolán* Petőfi Sándor „A szeretőm nyalka gyerek“ kezdetű versét szavalta el igen szép előadásban, melylyel nem csekély tetszést aratott. Ezután *Petrovics Dezső*, kinek különösen a humorisztikus dolgok előadása iránt van hajlama, „Szeretem a nőket“ című monológot adta elő, melyet *franciából* fordított *Rudnyánszky Gyula*. *Petrovics Dezső* előadása is zajos tetszést aratott. A műsor negyedik számát „A vén zászló-tartó“, *Petőfi Sándor* egyik lelkeshangu, hazafias költeménye képezte, melyet *Kerbolt József* szavalt igen szép, férfias előadásban.

Gabányinak „A kakas-ülön“ című humoros monológja fejezte be a műsor első részét, melyet szintén *Petrovics Dezső* adott elő. Tíz pernyi szünet következett, a szünet után pedig két zenebohóc és holmi „szecessziós ujdonságok“ mulattatták a közönséget, mely a műsor végeztével táncra perdült s a késő éjjeli órákig a legjobb hargulatban járta a táncot.

— **(Halálozás.)** *Gött* Edéné szül. *Fischer Paula*, életének 58-ik évében, Szentlőrincen agyszélhűdés következtében meghalt. Temetése ma délután volt Szentlőrincen nagy részvét mellett. Az engesztelő-misést holnap tartják lelki-üdveért az ottani plebánia-templomban.

— **(Zrinyi Miklós levele.)** Zrinyi Miklósnak, a költőnek egy érdekes és eddig ismeretlen levelét találták meg Kaposvárott a somogy megyei levéltárban, amelyet most rendeztek. Zrinyi e levelet 1660. év október 25. napján írta a somogyvármegyei gyűléshez s a levélben kimentti magát elmaradásáért, mivelhogy a királyhoz kellett utaznia. E levél szóról szóra a következő: „A mostani Generális Gyűlésnek pro Trigesima praesentis prefigált Terminus Napjára mindenképpen disponáltam és elrendelém volt Kegyelmetek közé való menetelemet, de mivel e Felsőge Kegyelmes dispositióját értetem, hogy pro Die Tertia futuri Mensis Novembris az Tanács Uraknak Bécsben föl költetik menni, az hová személyemben is okvetetlenül el költetik mennem, compareálnom, egyébiránt semmi uttal el nem mulattam volna ezen előttem levő gyűlést. Minthogy penighlen legkiváltképpen az Nemes vármegye Tisztviselői állapotjok fölől leszen, úgy tetszik, hogy alkalmasbaktat nem találhatunk és nem is tudok az mostaniaknál jobbaktat, azért helyén hagyván Confirmáljuk. Az Birák Uraimék közül némellyek hellett pedig, — az kik kötelességek szerint nem akarván megfelelni, alkalmas dolgokat mulattják el — azok hellett, az kiket kegyelmeitek gondol érdemeseknek lenni, az Candidátusok közül válasszon és tegyen kegyelmeitek. Ezek után az mi romlott és csaknem tellességgel elpusztult Hazánknak és nemzetünknek javára nézve minden hasznos és szükséges dolgokrul Consultálkodván minden jót végez-

zen kegyelmeitek. Szűből kívánom, tartsa Isten kegyelmeitek kedves jó egészségben. Comes Nicolaus Zrini.“

— **(Egy kalapos vérengzése.)** Vasárnap délben beállított egy részeg ember a rendőrséghez s ott előadta, hogy összevesztett otthon a feleségével s dühében és a bortól felhevülten vérengzést követett el. Nem tudja, hogy mit csinált; de bizonyára valami nagy baj van otthon, a mit jó lesz, ha meg néznek a rendőrök. Ki is ment egy rendőr az Ágoston-utcába, a hol a kalapos lakik s kereste a kalapos feleségét. Azt azonban nem találta s már gyilkosságra gondolt. A lakók annyit tudtak mondani, hogy a kalapos és felesége nagyon veszekedtek s most egyik sincs otthon. A lakásba nyitott be erre a rendőr s ott látta a vérengzés nyomát. *Tizenkilenc vadonatuj kalapot össze-visszavagdalt késsel dühében a részeg kalapos s ez volt az a vérengzés, a mire már nem emlékezett, mikor a rendőrségre ért s csak azt tudta, hogy nagy bajt csinált otthon.*

— **(Népgyűlés.)** A pécsi szociáldemokrata-párt a tegnapi vasárnap délelőtt tíz órakor népgyűlést tartott a Gyár-utca 7. szám alatti munkásképző-egylet udvarán. A népgyűlésen a földművesmunkások helyzete volt napirenden s ehhez *Szabó József* és *Végh József* szóltak hozzá. *Szabó József* épen egy óra és háromnegyed óráig beszélt, úgy, hogy *Végh József*re csak egy jutott egy negyedóra beszélni való idő, hogy a gyűlést ellenőrző *Schulz Ferenc* rendőrkapitány tizenkét óra után is tíz percig még türelmesen hallgatta a tárgyalást. A gyűlés különben rendben folyt le s elhatározták, hogy a baranyamegyei földműveseket is bevonják a pártszervezetbe. *Darányi Ignác* minisztert a gyűlésen meg is éljenezte valaki; csak hogy ily formában: *Éljen Darányi — patikaszerrel!*

— **(Jóváhagyott alapszabályok.)** A pécs-bányatelepi önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait a belügyminiszter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

— **(Zsebtolvaj a piacon.)** *Horváth Mari* cselédleány panaszt emelt ma délelőtt a rendőrségnél, hogy kint a buzatéri piacon egy eddig ismeretlen valaki kilopta zsebéből a pénztárcáját, melyben négy korona készpénz volt. A rendőrség azonnal kerestette a

sára. Csak ketten vagyunk testvérek. Bennem helyezte el nyugalmát s kért, vegyem kezembe sorsát s ne engedjem, hogy gyámja nehézségeket gördítsen tervei elébe. Én megígértem mindent s láttam Ilonka hálás szemeiből boldogságát. Mennyire elcsodálkoztam azonban, mikor zokogva jött hozzám mondani, hogy közbejárásomra semmi szükség, mert a kora reggeli órákban egyetlenegy magyarázó szócska nélkül visszakapta jeggyűrűjét, azt a kicsi, karikaszerű lánészemet, mely elválaszthatlanul ígérte sziveiket egybefűzni.

Akkor megmutatta a levélke tartalmát is, mit előtte való estén a sétatéren kapott. Egy ismeretlen „jóakaró“ figyelmeztette, hogy jegyese, kit távol gondol, már egy hét óta itthon van, ha nem hiszi, tekintsen szét egy kissé figyelmesen s látni fogja vetélytársnőjével s ez az utóbbi volt a névtelen levélnek írója is, amint később megtudtam.

— S csakugyan látta őnt egy kéteshírű nővel karöltve.

Hinni sem akart szemeinek, de a másnapi gyűrű bizonyítá, hogy nem csalódott.

— Ön elutazott, én kerestem, nem azért, hogy szerelmet kolduljak nővérem részére, hanem azért, amiért ma is ön előtt állók, azaz kérdem, uram, hajlandó-e elégtételt adni, mert egy Jármái leányt nem lehet csak úgy minden ok nélkül a faképnél hagyni!

Az ifju Jármái csak most vette észre az ifju elváltozott arcát. A szégyen, harag s a fájdalom változott azon, midőn odalépett Jármái elé.

— Igaza van önnek, kész vagyok elég-

tételt adni s azután térden állva bocsánatot kérni attól az ártatlan anyagtól.

Jármái ajkain szomorú mosoly jelent meg, „ami Ilonkát illeti“ mondá, — ő már rég megbocsátott, ő nem haragszik senkire, kibékült mindennel s mindenkivel.

— Meghalt?! — szakítá az ifju kétségbeesett hangon.

— Igen, meghalt, az ön s a világ számára, habár csak néhány utca s a kolostor falai választják el őnt tőle apáca lett. Egy éve már, hogy felszenteltetett.

A szép sötét szemekben két ragyogó könnycsepp jelent meg, — ragyogó gyöngyök lényes bizonyítékául egy szenvedő szív igaz szerelmének s a lenne duló mély keservnek.

Sóhajtvá mondá el az ifju, mint hagyta magát rászedni. Tán ha Ilonka meghalt volna, sem volna borzasztóbb, mint így — élve s mégsem lehet soha övé.

A párbaj elmaradt, Jármái a hallottak után nem akart megverekedni az ifjuval, ki maga is ép úgy szenvedett, mint az elhagyott leány.

Elmerengve tekinték ki a vasuti kocsi keskeny ablakán. Gyönyörű csillagos égbolt ragyogott felettem; *Aeolus* megnyitá a liparai szigeteken levő sziklabörtönét s nyugati szellő alakjában elküldé *Zephyrost*, hogy enyhítse a tikkasztó hőséget, mely még az éjszakai órákban is alig akart alább szállani.

Köröskörül a szomszéd fülkében nyugalom honolt, az utazók aludtak s mi sem

zavará az éji csendet, — csupán a rohanó vonat kerekének monoton zakatolása.

Tünődve tekinték ki a fenséges éjszakába. Hűvös szellő simogatá égő arcomat és segítő gondolataimat rendezni, mert valóban alig tudom, tényleg elmondták-e nekem a fenti történetet, vagy csak úgy almodám?!

Gondolataim még soká zavarodottak valának s lelki szememmel láttam az ifjut, — ki, vajjon akkor volt-e boldogtalanabb, midőn jegyesét hűtlennek gondolta, vagy utóbb, midőn ártatlanságáról meggyőződött ugyan, de számára örökre elveszett.

Hogy tényleg ez volna-e a szép apáca története, vagy csak úgy álmondtam a vasuti kocsiban, hadd maradjon ez az én titkom, hisz lelkem el volt telve „vele“ . . . a bucsuzás után, könnyen álmodhattam . . . vagy meg is történhetett Bárhogy van is, gondolatban látom az életunt ifjut, kit nem hevit fel már asszonyi csók, sem a szerelmes ölelés, lelke fogva van ott a vasrácsos kapun belől, — hol *Mater Reginalda* apró kis ujjai a breviárum lapjait forgatják. Odafenn, az ég azurján *Theia* leánya, *Luna* asszony haladt végig ezüstös szekerén, a fején sugárzó korona szeliden hinté fényét a békés tájakra s e jelenetre mi egyszerűen azt mondjuk: „mily szépen süt a holdvilág.“ S ott a csendes éjszakában, valamint itt e verőfényes napon, itt és mindenütt rá gondolok szerelmem tárgyára. Eszembe jut „Ó“ — eszemben vagy te te edes *Mater Reginalda*.

tolvajt s sikerült is azt még a délután folyamán Keztyüs József cipészinaz személyében elfogni, kit aztán ott is tartottak mindjárt a rendőrségen. A pénzből még másfél koronát találtak a piaci zsebtolvajnál.

— **(Hivatalsszolgálat kerestetik.)** A szigetvári kir. járásbírósnál egy hivatalsszolgálati állás van üresedésben. Pályázati kérvények hat hét alatt adandók be a kaposvári kir. törvényszék elnökénél.

— **(Husz koronás bankjegyek.)** Az új bankjegyek készítésében már annyira vannak, hogy szeptemberben kibocsáthatják a 20 koronás jegyeket. A míg tíz forintok lesznek a forgalomban, nem adnak ki tíz koronás papírjegyeket, mert ki akarják kerülni, hogy egyforma számokkal ellátott különböző értékű pénzjegyek legyenek forgalomban, mert ez sok tévedésre és visszaélésre adhatna módot.

— **(Körözött kömives.)** Schweigert Mihály 32 éves, kölesdi származású kömivest a budapesti kir. ügyészség a reá zsarolás és becsületesítés vétsége miatt jogerős bírói ítélettel kirótt 2 heti fogház és 20 forint pénzbüntetés helyettesítő 2 napi fogházbüntetés végrehajtása végett nyomozza.

— **(Dunaszekesői csendélet.)** Pénteken este Plavics Szávo dunaszekesői szerb subanc az atyja háza előtt egy csoportban elmenő fiatal szerb subancok közé lőtt, és közülök Görög Jecot egyik térdén súlyosan megsebesítette. A csendőrség a lövöldöző Plavicsot másnap letartóztatta és a mohácsi kir. járásbíróshoz kísérte. Védelméül azt adja elő, hogy ő senkit sem akart megölteni; hanem — mivel az említett fiatal legények atyja sörénykerítéséből az egyik oszlopot akarták kihuzni és az ő felszólítására sem távoztak: ijesztésül a levegőbe lőtt; csak véletlen eset tehát, hogy Görögöt eltalálta. A sérült és társai egészen másképp adják elő a dolgot. Állításuk szerint Plavics Szávo lesben állott s abban a hiedelemben, hogy az atyja háza előtt emenő fiatalok közt az ő haragosa, Bugária Milán is ott van: oly szándékkal sötétte el revolverét, hogy Bugariát lelője. A vizsgálat folyik.

— **(Kerékpárverseny.)** A szegzárdi kerékpáros egyesület folyó hó 29-én távversenyt rendez. Utirány Szegzárd — Dunaszekeső és vissza, 60 km. Indulás d. u. 3 órákor. Este Szegzárdon a Pernitz-tele helyiségben társasvacsora és díjkiosztás.

— **(Izgalmas jelenet a Dunán.)** Mohácson Ellendi János mohácsi gyümölcsárús még négy asszonnyal és egy leánnyal ladikba ült, hogy átevezzen a szigetre. — gyümölcsért. Az eleinte a parton fölfelé haladó csónak azonban a Dunagőzhajózási Társaság alsó kikötő hidjánál egy lánca utközvé, fölborult s a benne ülők mindnyájan a mély vízbe estek. Szerencsére társasági alkalmazottak látták a balesetet s a vergődő embereket kimentették a vízből.

— **(Elhalasztott rendkívüli közgyűlés.)** A pécsi cipész- és csizmadiabetegségélyező pénztárnak a tegnapi vasárnap délután két órájára volt kitűzve a városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlése, amelynek napirendjét a pénztárnak a kerületi betegsegélyező-pénztárba való belépése képezte. Azonban a közgyűlést elhalasztották, mivel a határozathoz szükséges 124 tag nem jelent meg mind, csak kilencvennégyen. A rendkívüli közgyűlést a jövő vasárnap, folyó hó 22-dikén fogják megtartani, a mikor is a megjelentek számára való tekintet nélkül fognak határozni az ügy felett.

— **(Árverés a vasutnál.)** A kézbesíthetetlen és főös szállítmányok a vasuti üzletszabályok értelmében nyilvános árverésen eladandók. Ily árverés lesz a pécsi vasuti állomáson csütörtökön, folyó hó tizenkilencedikén.

— **(Simpliciusék bomlanak.)** A kaposvári *Simplicius* bandájáról a »Kaposvár« a következőket írja: *Simplicius* bandája hosszú évek során tisztességes hírt tudott magának szerezni. Maga *Barca* (*Simplicius*) nem ugyan egy sorban a híres cigány matadorokkal, de jó bandavezető primás. Most azonban — nem keressük miért — megpusztult a banda, nagyobb része elpártolt *Barcától* és *Babári*, a második primás vezetése alatt új bandát szervezett. *Barca* a közönség segítségével szintén ki fogja egészíteni bandáját s a hangulat után ítélve, továbbra is az ő bandája marad az első kaposvári cigányzenekar, mellyel az elpártoltak aligha konkurrálhatnak a közönség kegyéért. Ebből az alkalomból azonban elmondunk egyet-mást, mit éppen a cigányoknak célszerű lesz megszívlelni. *Simplicius* bandája ellen kétféle kifogása volt a közönségnek. Az első az, hogy német karmesterek befolyása folytán az igazi magyar muzsikát elhanyagolták. Valóságos csehmuzsikus módon, érzés nélkül, magyar rythmus nélkül, unalmasan, sőt magyar szívet és fület sértő módon muzsikáltak. Pedig a cigánynak az a specialitása, hogy zenéjével a magyar szívekhez tud szólni; a klasszikus zene műveléséhez ellenben se képzettsége, se kimivelt izlése nincs, de egy cigánybanda nem is lehet úgy hangszerezve, hogy valamely nagyszabású klasszikus zenemű minden szépségét érvényre juttassa. A magyar nótá igazi művésze a cigány — a klasszikus zenében ellenben kontrár. Magyar nóta, szívhez szóló, hallgató és tüzes csárdás a cigány eleme s emellett elfér az internacionális tánczene, a dal és minden fülbemászó ária; de az orchester-zene nem a cigánynak való. A mi cigányaink tehát térjenek vissza a jó magyar zene műveléséhez, mert hiszen itthon élnek és magyaroknak muzsikálnak. *Másfelül pedig a cigány tanulja meg, hogy a ki a közönség után él, annak a közönséget meg is kell becsülni.* Szinte mulatságos, hogy most, mikor baj van, milyen kezesek ezek a mi cigányaink; holott ha kissé jobban teslik a hárs, *Simplicius* uram is (a többivel együtt) úgy jár kel a közönség között kávéházakban, éttermekben, mintha legalább is főispán volna. Nos hát, erről le kell szokni; s a ki úgy akar keresni, hogy más kedvét szolgálja, az nem ur. A cigány csak maradjon régi szokásai mellett, ne uraskodjék, ne legyen keletiellen, hanem tiszteltteljes és szolgálatkész, mert a jó cigányt eltartja a közönség, de a cigány urat nem türi.

— **(Elsüllyedt sziget.)** A tavaszi folyamáradások alkalmával említettük, hogy Eszéknel annyira megáradt a Dráva, hogy kifolyva medréből, Eszék alatt holt ágot vágott magának. A nyár folyamán aztán, midőn az esőzések megszűntével beállott az általános apadás, a Drávanak ez a holt ága teljesen felszáradt, úgy hogy a vízből összegyűlemlt sár, homok és iszap valóságos kis szigetet alkotott, melyen azonban a szárazra került halak dögleletes büzt terjesztettek. Ennek folytán aztán kézierővel visszazállították az iszapszigetet a folyam medrébe, hol azonban most, midőn a vizek a rendesnél jóval csekélyebb vízállás mellett folynak, ez az elsüllyesztett sziget, mint a folyam által szerte hurcolt zátony közlekedés akadályává lett, melynek eltávolításán most a Dunagőzhajózási társulat Gombosi kotrógépei dolgoznak.

— **(Távgyalogló diákok.)** Nehány vállalkozó szellemű dombóvári diák egy tíz napra terjedő kirándulást rendez. Az ép oly szórakoztató, testedző, mint tanulságos kirándulást július 15-én kezdték meg. Utirányuk: F. Iregh, Tihany, Köveskalla, Révfülöp, Badacsony, Szigliget, Keszthely, N. Kanizsa, Murakirály. Innen vissza Nagy-Kanizsan át Nagy-Bajom, Kaposvár, Dombóvár. Erre a szép sportra vállalkozó diákok nevei: Weiner Alfréd, Stern Mór, Burger Miksa. Mindnyájan utlevéllel vannak ellátva.

— **(Szerzetesek áthelyezése.)** A mohácsi szentferencendi zárda áldozári személyzetében változás állott be. A tartományi főnök *Pesztalics* Fábian hitoktatót és külvárosi segédlelkészt a nasici zárdába helyezte át. Helyébe *Liposinovic* Szilvér, szabadkai származású szerzetes jön Nasicról.

— **(A műkedvelők néptünnepélye.)** Hogy a Tettyén is legyen már táncterem, a néptünnepélyek egymás után folynak, mert hisz nem okoz nagy fejtörést, hogy mivel szórakoztassák a publikumot, mivel a tánc magában véve is vonzó. Tegnap a pécsi műkedvelők egylete rendezett a Tettyén néptünnepélyt, mit a plakátok eléggé hirdettek. A hosszú program sokat ígért s nem a műkedvelőkön mulott, hogy azt a sok ígéretet beváltásuk mind, pl. délután két órákor volt indulandó a jelmez virágkorzó a lovas bandériummal. S három órákor elindult a lovas bandérium két lóval s a virágkorzó öt-hat kosival. A program többi pontja természetesen mind mulattató volt s szórakozásul szolgált a publikumnak. A világposta s konfetti, meg a tánc, s a katonazenekar élvezetes játéka képeztek a néptünnepélyek szokott élvezetét. Este kivilágítás volt, a hegyeken kigyultak a bengáli tűzek s kellemes látványt nyújtottak. A Tettyén tegnap délután igen szép számú közönség volt fenn s az ünnepély sikerültem mondható.

— **(Baleset.)** Ma reggel baleset történt a pécsi államvasuti gépműhelyben. *Heil* Gyula, Zsolnay utca 36. szám alatt lakó géplakatos, egy lokomotívot javított s fenn járt kelt a lokomotívon. Egyszer azonban megcsuszott és lezuhánván, fején s mellén több sérülést szenvedett. A szerencsétlenül járt munkást lakására vitték s otthon ápolják.

— **(Eltévedt kis leány.)** Az Erzsébet-királyné setatérén ma reggel félkilenc óra tájban a setatérre kirendelt rendőr egy kis, négyéves leánykat talált, a ki sirva panaszolta, hogy eltévedt leánykat talált, s nem tud visszamenni. Az eltévedt leányka csak annyit tudott mondani, hogy apját *Henkli* Jánosnak hívják s ott laknak, a hol „ket kapu“ van. Az eltévedt kis leányt bevitték azután a rendőrségre, hová délfelé keresésére mentek a szülei és nagy örömmel vitték haza a megkerült gyermeket.

— **(Felolvasó estély.)** Tegnap, vasárnap este a budaikülvárosi kat. kör saját helyiségében felolvasást tartott. A nagy számban megjelent tagoknak *Horváth* Mihály segédlelkész tartott élvezetes felolvasást, melyért a tapsból bőven kijutott neki.

— **(A városi központi választmány.)** Ma délután 3 órákor ülést tartott a városházán *Majorossy* Imre polgármester elnöke alatt, hogy a jövő évi országyűlési képviselőválasztók névsora ellen beerkezett felszólalásokat elbíralja. Összesen hat felszólalás érkezett be s ötöt elfogadott a választmány, egyet azonban visszavetett. Az ülésnek egyéb tárgya nem is volt.

— **(Jelentés a vízről.)** A főmérnöki hivatal a Tettye-forrás vízállásáról ma a következőket jelenti: A víztartók tele vannak; a tettyei forrás vízszolgáltató képessége folyó hó 16-án reggel 3200 köbméter.

— **(A kivándorlások ellen.)** Ezekre menő azok száma, kik évente megünnekelik a Magyarországon honoló keserves állapotokat s elmennek külföldre szerencsét próbálni, hol ha nem is találnak fényes megélhetési módot, talán biztos kenyeret sem, mégis meg van az a szomorú vigaszuk, hogy legalább nem a saját szülőföldjükön koplálnak, abban a tejben, vajban fürdő Kánaánban, melyben ma már a szegénység ütött tanyát. Nehány esztendeje tart már ez a kivándorlási szenvedély, melynek a kormányruhában ülő bölcs államférfiak mindenféle tilalmakkal, az utlevelek kiadásának megnehezítésével akartak gátat vetni; egyébként azonban nem törődnek a kivándorlási mozgalommal, mely napról-napra veszedelmesebb mérveket kezd ölteni. Az »Országos Sta-

tisztikai Hivatalnak egyik ez idei időszaki jelentése kellett ahhoz, hogy a kormányon ülőknek téltenségben elpelyhűt vérért mozgásba hozza ama számjegyeivel, melyek megdöbentő módon szinte világgá kiáltják az évi kivándorlások tömeges voltát, melyek az előző évekhez képest nemhogy apadtak volna, hanem lényegesen szaporodtak. S ha egy miniszterben felbuzdul a vér, ha végre kivetkőzik az édes semmittevés lágyan ölelő karjai közül, vajjon mi annak a következménye: az a régi politikai szólás-mondás: »Vajudik a miniszter s rendeletet szül!« Egy ilyen ujszülött rendelet — melynek azonban már számos testvére van — érkezett ma a vármegyéhez, mely rendeletben elismeri a miniszter, hogy megdöbentők azok a mérvek, melyeket a kivándorlási mozgalmak öltenek s melyek ugy társadalmi, mint ipari és közgazdasági szempontból fölötté károsak az országra. A miniszter most utasítja a hatóságokat, hogy a kivándorlási kedv alapokait kutassa ki, a kivándorlást előmozdító okokat, bajokat a saját hatáskörében, esetleg az állam segítségének igénybevételével orvosolja s inkább az enyhe és szelidebb utat találja meg a kivándorlások tömegesedésének megállítására, mint az erőszakoskodást, mely célhoz úgy sem vezet az anyagi helyzetük nyomorúsága, megélhetésük nehéz volta felett amugy is elkecseregett nép-nél. Feltétlenül igaza van a belügyminiszternek s egyhamar tán nem is került ki abból a miniszteri hivatalos rendelet-gyárból több ily gondosan szerkesztett s becsvágytól áthatott rokonszenves hangú rendelet, mint ez, de vajjon lesz-e majd, ki a nép baján segíteni tud s ha a hatóságok majd a megszokott hivatalos tempóban hajtják végre ezt a rendeletet, uem-e vándorolnak ki még egynehány tizezren addig, arról persze a belügyminiszter ur sem kezkeskedhetik.

— **(Pécsi jogászok Párisban.)** Ujabb értesülésünk szerint a párisi nemzetközi diákkongresszusra *Makay István, Tausz Dezső és Cank Nep. János* joghallgatókkal *Jacoby Fülöp* joghallgató is kimegyen Párisba, hogy ott megbízó leveleik alapján képviseljék a pécsi jogakadémiát.

— **(Meglőtt vadász.)** Kissé furcsán hangzik a nagy nyári melegben ez a cím, mert hiszen nem kell ahhoz valakinek szakavatott vadásznak lennie, hogy bölcsen tudja, miszerint nyáron alig van vadállomány s így önkéntelenül is arra gondol az ember, hogy tulajdonképen mit is keres a vadász az erdőben? No, de mindamellett nem tartozik a vadászok nyári garázdálkodása a lehetetlenségek közé, mert ha csekély is az erdők vadállománya a nímrodok számára, hogy vadászszenvedélyüket kielégítse, elég nagy mégis arra, hogy a vadászoknak — kik végre is ebből a tiltott mesterségből élnek meg — elég keresetet nyújtsen. A napokban az egyik szomszédos község erdejében történt, hogy az erdőőrök egy elejtett vad vérvajomaira akadtak. Ez természetesen jele volt annak, hogy vadászok járnak az erdőben. Kétszeresített figyelemmel tartották tehát felügyelet alatt azóta az erdőt, melyben tegnap végre megtalálták azt, akit kerestek, *Klobács Juon, r.-kezári lakos* személyében. A vadász az örök láttára megfutamodott, de miután az örök felhívására nem állt meg, azok egyike a földre célozva, elsütötte puskáját, melynek serétjei a menekülő vadász bal lábába furódtak. Így sikerült aztán kézrekeríteni a vadászt, kinek sérülései nem súlyosak s kit néhány nap múlva bekövetkező felgyógyulása után át fogják adni a bíróságnak.

— **(A mulatság vége.)** *Wagner János*, hentessegéd, a tegnapi vasárnap olyan mulatságot rögtönzött, serba járván a korcsmákat, hogy mulatságának csak ma reggel lett vége, mikor is a szigetországon a sok bevett ital leverte a lábáról. Ott találták meg az ut porában eszméletlenül s bevitték ápolás végett a városi kórházba.

— **(Egy lelketlen munkástügy-nök elfogatása.)** A Dunagőzhajózási Társulat pécsi bányagazgatóságát a múlt hét folyamán magánlevél útján arról értesítették, hogy Heeren bányából (Westfaliából) egy *Schütter* nevű ügynök gyakran jön át Magyarországra és mézes ígérekkel Németországba csábít magyar munkásokat, akik lépnek a lelketlen csábítóhoz és ki is mennek Németországba. Ott azonban igen silány, vagy egyáltalán semmi keresethez sem jutnak. A múlt héten ismét e célból utazott, mint azt a levélíró írja, Budapestről Dombóvárra. Figyelmeztette tehát a pécsi bányagazgatóságot, hogy ezt a derék urat tartoztassák le. A bányagazgatóság erről azonnal jelentést tett a csendőrpáncsnokságnak, amely aztán a dombóvári szolgabírósnak is értesítette a dolgról. Nagy István dombóvári főszolgabíró rögtön intézkedéseket tett a bűnös ember kézrekerítése ügyben. Ő maga néhány csendőrrel az új-dombóvári állomásra, *Reich Oszkár* szolgabíró pedig az ó-dombóvári állomásra ment. Új-Dombóvárott kérdőre is fogtak egy bányahivatalnoknak látszó embert, aki a hiányos személyleíráshoz is hasonlított, aki azonban igazolni tudta magát és rögtön el is lett bocsátva. Még egy gyanús utas tűnt fel Ó-Dombóvár állomáson. A további nyomozás azonban feleslegessé vált, mert időközben elfogták a keresett ügynököt a szászvári állomáson, a honnan csendőr fedezet mellett a sásdi szolgabírósnak lett bekísérve.

— **(A Zsolnay szoborra)** a pécsi kereskedelmi és iparkamarához érkezett adományokról V. kimutatás: A IV. kimutatás összege 452 korona. Szegedi ipartestület 10 kor., Budapesti asztalos ipartestület 15 kor. Szuly János, (Pécs) 20 kor. A nagyvárad ker. és iparkamara gyűjtőívén 67 kor. adakoztak a nagyvárad ker. és iparkamara 20 kor., *Moskovitz A. és fiai* 5 kor., *László malom* 5 kor. *Léderer és Kálmán* féle szeszgyár és fia r. t. 5 kor., *Moskovitz Mór* 5 kor., *Berger Daniel* 5 kor., *Andrényi Károly és fiai* 5 kor., *Reismann Mór* 5 kor. *Leszémitoló és jelzalogbank* r. t. 3 kor. *Biharmegyei takarékpénztár* 5 kor. *Weichner Adolf* 2 kor. *Steiner M. Albert* 2 kor. Összesen 564 korona.

— **(Utazási ösztöndíjak Párisba.)** A kereskedelemügyi miniszter döntése ma érkezett le a pécsi kereskedelmi és iparkamarához. E szerint az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás tanulmányozhatása céljából a kamara kerületéből folyamodott iparosok közül *Csukás Zoltán*, pécsi épület és diszmu bádogosnak, *Mutschenbacher Ödön*, szegárdi műasztalos és *Piskur Géza* pécsi műlakatosnak egyenként 400, a segédek közül *Alföldi Alajos* pécsi géplakatossegédnek, *Nagy Mihály* pécsi szobrásznak, *Abt Sándor* pécsi szobrásznak és *Klapenbach Árpád* a Zsolnay-féle gyárban alkalmazott mintázó segédnek pedig egyenként 300 korona utazási ösztöndíjat engedélyezett a miniszterium s egyuttal megelégedéssel tudomásul vette, hogy ugyazén célra a kamara 1800 koronát szavazott meg és a kamara részéről történt adományozásokat jóváhagyta. Az ösztöndíjjal ellátott iparosoknak és iparossegédeknek Párisba való utazását melléjük adandó alkalmas egyének vezetése alatt együttesen kívánja a miniszterium szervezni és e mellett a városban s a kiállítás területén való szakszerű vezetésükről is gondoskodni szándékozik. Az indulás időpontja folyó évi augusztus hó első hetében lesz.

— **(Fagyalt az utcán.)** Az a módszer, a hogyan az ugynevezett »rútyus« árulja mozgó kocsián a külvárosokban nyaranta a fagyaltot, talán nemsokára meg fog szünni. Mert — miként értesülünk — a helybeli cukrászok között mozgalom indult meg, hogy mozgókoszikon ők árusítsák a fagyaltot. Ez természetesen a legcélszerűbben lesz berendezve s minden adag fagyalt külön tartályban, jég között, készen foglal helyet s ezzel megszűnik a »rútyus«-nek az utcán való pope-

cselése a fagyalt feladagozásakor. Ez a vállalkozás, természetesen, a belvárosra is ki fog terjedni s így a háziasszonyok nem lesznek kénytelenek a cukrászdába küldeni fagyaltért.

— **(Olasz énektársaság Pécsen.)** Érdekes két hangverseny-est lesz a »Vigadó« nagytermében holnap (kedden) és t. hó 19-én (csütörtökön). Ugyanis egy olasz énektársaság fog fellépni e két estén, mely társaság kitűnő hangú énekesekből áll. A társaságnak háromtagja van, *Franceschi R., Tavella M. és Stehle Achill*. *Tavella* kisasszony pompás szopránhanggal rendelkezik; *mig Franceschi és Stehle* urak baritonja, illetve tenorja a legnagyobb iskolázottságra vall. Az olasz énekesek legutóbb Kaposvárott játszottak, *Somogyi Károly* szintársulatánál. Műsorukban *Mayerbeer, Boito, Ponchinelli, Verdi, Palombo és Flotow* operáiból foglaltatnak szolo-, duett- és trio ének-számok. Helyárak: azjelső hat sorban öt korona; többi sorokban 3 korona. Állóhely 1 korona 60 fillér. Diákjegy 80 fillér. Jegyek előre válthatók *Domján I. könyvkereskedésében*. Kezdeté 1/9 órakor.

— **(Verekedő aratók.)** A Szentlőrinc melletti Pöszéri-pusztá aratói között több megyefai lakos is van. Ezek tegnap, vasárnap hazamenvén, az ottani korcsmában felöntöttek a garatra. Délután négy óra tájban egy uradalmi kocsi ment a munkások elemőzsiájáért, hogy a mezőre szállítsa azt. Voltak azonban az atyafiak között olyanok, kik önmagukat is felhelyezték a kocsira. Erre a többiek, kiknek részére már nem maradt hely, feldühösödtek s az előbbieket lehuzva a kocsiról, szitkok kíséretében alkalmazták egymásra az ököljogot; mignem többek közbelépése véget vetett a verekedésnek.

— **(Apadnak a folyók.)** Az elmúlt tavasszal napirenden voltak az áradó folyók által támadható veszedelmekkel foglalkozó hírek s mint az országnak ugyszólván minden részében, nálunk Baranyában is voltak oly helyek, melyeket csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel teljesített védelmi munkálatokkal lehetett az árvízveszedelemtől megmenteni. Most azonban, hogy ránk köszöntött a meleg nyár — dacára a néhány napig országszerte tartott nagyobb csapadékoknak — a Duna és a Dráva is annyira apadt, hogy a rendes vízálláson alul néhány centiméternyi apadást mutat. Mohácsnál és Paksnál a Duna körülbelül negyven centiméternyire áll a rendes vízálláson alul s a földművelésügyi miniszterium vizrajzi osztályának jelentése szerint Budapestnél is jóval a minimális vízálláson alul folyik a Duna. Ugyanez a hír érkezik a drávamenti városokból is.

— **(Verekedés az utcán.)** Ma délután nem csekély csődületet okozott a ferenciek-utcáján egy gyümölcsös kofa, ki a Jókai-tér valamelyik pálinkabutik lakójával veszett össze s aztán mikor már megunt a rikácsoló kiabálást, verekedésre fogta a dolgot. Mindakét jeles utcai alakot bevitték a torony alá, hol a botrány okozásáért némi büntetést szóltak a nyakukba.

— **(A fürdés áldozata.)** *Vörösmarton Laux Lajos*, hét éves iskolás fiu, egyik pajtásával a Duna mellékágába fürödni ment. *Laux* a Dunába fult, társát a molnárok kimentették a hullámsírból.

— **(Tűzijáték a vízen.)** Senki sem tudja miért, mely alkalomból s minek, elég az hozzá, hogy *Cvetkovics* testvérek eszéki tűzmesterek tegnap este a balokányi tavon tűzijátékot rendeztek. Már esti hét órakor ezrekre menő tömeg állta körül a balokányi tavat s zárta el az »Abbazia«-ból és Üszöghből hazatérő kirándulók elől az utat, úgy, hogy az ide kivezényelt rendőrség és tűzoltóság csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel tudták úgy a hogy a rendet fenntartani. Bent a tó körüli sétányon azonban — hol a hirdetett katonazene helyett a Zsolnay-féle tűzoltóbanda recsegett trombitáit — csak néhány száz

főre menő publikum várta a tűzijáték kezdetét. Nyolc óra tájban aztán volt is a balokányi tavon olyan lövöldözés, mely megriasztotta az országuton közlekedő kocsik lovait, míg végre félkilenckor kezdetét vette a tűzijáték s felgyuladt az első rakéta. Primitív, szóra sem érdemes kis tűzijátékocska volt ez, melyet csak az ott levő s mindenképpen irántlakoskedő gyermekek tapsoltak meg néha. Ismét csak azt kérdezzük, voltaképpen miért rendezték ezt a tűzijátékot? Hogy a mi amúgy is túltelített közönségünk zsebeiből ebben a nagy nyári hőségben némely nyolcvan filléret huzzanak ki, adva cserébe ezért egy csomó boszankodást a felültetés miatt? No, hát ez sikerült! Szerencsére a »tűzijáték« már kilenc órákor véget ért, csupán a zsufozásig megtöltött országot tisztántartása okozott ismét sok bajt a hatósági közegeknek. Valóban nem is értjük, hogy engedélyezheti a rendőrség az ilyen lövöldözéssel kapcsolatos tűzveszélyes történeteket közvetlen az országút melletti helyen? Az ilyesminek kint kellene lezajlani — távol a várostól.

— **(Kerékpáron a Dunántúl.)** A pécsbaranyai sport-egyesület két kitűnő biciklistája, *Virágh Gyula* és *Putser György*, kerékpáron beutazzák az egész Dunántúlt. Pécsről ma reggel négy órákor indultak el. Kaposváron át Nagykanizsára, Keszthelyre, Sümegre, Szombathelyre, Pozsonyba és Komáromba mernek s onnan Budapestre. Budapestre egyes irányban Dombóvárnyon át jönnek haza Pécsre s ezt az egész nyolcszáz kilométer utat hat nap alatt szándékoznak megtenni, úgy, hogy már szombaton este haza is érkeznek Pécsre.

Művészet, irodalom.

○ A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XIV. füzeté a következő szép zeneműjajdonságokkal lepte meg előfizetőit. E füzet tartalma: I. *Angyal Ármánd* »Sárga ló Magyar dalt. II. *Simon E.* »El nem feled, de megbocsát«. Románcok. III. *Barbieri E.* »Clarisse«, Polka française et IV. *Schumann R.* »A tanyán — Herberge«. Salon darabot. Minden egyes füzeté ily gazdag tartalommal jelenik meg a »Zenélő Magyarország«-nak. Évenként 24 füzet, minden füzet 10—10 oldal tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerű ajdonságokból összeállítva jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 242 oldal tartalomra 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Egyes számok ára 60 fillér. Előfizethetni a most megindult II. félévre a »Zenélő Magyarország (Klökner Ede) zenemű kiadóhivatalában, Budapest, VI. utca 62, sz. alatt, honnan jegyzékeket ingyen küldenek.

○ Az új színészeti felügyelő. A m. kir. belügyminiszter Tolnai *Festetics Andor* grófot, a budapesti Nemzeti színház volt igazgatóját, a vidéki színészet országos felügyelőjévé nevezte ki. Az új színészeti felügyelő ezen állását folyó évi augusztus hó elsején veszi át s az idejé vidéki színészévad tartama alatt sorra látogatja a vidéki színházakat. Pécsre jövétele körülbelül október hó utolsó napjaira várható.

○ A pécsi színtársulat új tagjai. Tiszay Dezső színgazgatónk jelenleg a székes fővárosban időzik, hogy a pécsi téli színházi szezonra színtársulatát kiegészítse. Tárgyalásokba bocsátkozott egy első rangú coloratur énekesnővel és egy hősszerelmes színésszel, a kiket valószínűleg szerződtenni fog. *Füredi Géza*, a budapesti nemzeti színház tehetséges tagja már aláírta a szerződést, mely az egész szezonra Tiszayhoz köti. *Miklós Ilona*, a drámai színésznő azonban felbontja szerződését, mert augusztus elsején Brassóban férjhez megy.

Miklós Ilona művészi játékában tehát már nem lesz részünk s Tiszayt is kellemetlenül érinti *Miklós* szerződésének felbontása, mert ily előreladott időben már nehéz alkalmas drámai hősnőt szerződtenni. *Szirmay Olga* bizonyára egyike lesz azoknak a primadonnáknak, a kit Pécsen szeretni fognak, mert ugy kellemes alt hangja, mint kedves játéka még mindenütt kedvelté tette. *Komlóssy Ilona*, az új naiva szinten elsőrendű tehetség; a férfi szereplőkkel: *Vágó, Rajz* és *Füredi*-vel is meg lehetünk elégedve. Szóval Tiszay társulatának hiányait máris nagyrésztben kiegészítette s előreláthatólag jobb társulatot fog Pécsre hozni, mint a múlt évben.

T a n ü g y.

Siketnémaoktatása.

— Értesítés a kaposvári államilag segélyezett siketnéma-intézetéről az 1899—1900-ik tanévben. Szerkesztette: *Klinda Kálmán*, igazgató tanár. —

Pécs, 1900. július 16.

A Dunántúl egyetlen, Kaposvárott levő siketnéma-iskolájának Értesítője az intézet igazgatóságának múlt tanévi működése ismertetésével kezdődik. Az igazgatótanácsban helyet foglaltak *Baranyamegye* fő- és alispánja is. Az intézet pártoló tagjai között ott voltak *Biedermann Rezső*, *Biedermann Ottó*, *Tolnamegye* és *Baranyamegye* is.

Az intézetbe a lefolyt tanévben felvételt 11 növendék; köztük *Graumann Géza* pécsi illetőségű is saját költségén. Megyénkből csak 6, Somogyból 2, Zalából 4, Vasmegeből 1 és Győrmegeből is 1 növendék lett felvéve. Pedig megyénkben jelenleg 288 siketnéma van, kik közül hatvan tanköteles. Somogyban például 312 siketnéma van, kik közül 62 a tanköteles; Tolnamegyében pedig 209 siketnéma között 42 tanköteles van. A dunántúli 11 megyében 2752 siketnéma van, kik közül 554 a tanköteles. Az igazgatóság a siketnéma-oktatás előmozdítására országos gyűjtést rendezett, s ötezer darab gyűjtőívet küldött szét. A gyűjtőívekhez csatolt felhívást megyénk főispánja és *Jagics József*, országgyűlési képviselő is aláírta. Csodáljuk azonban, hogy az 1899. év október havában kelt felhíváson még mindig *Szily László* sserepel megyénk alispánjaként, holott már jó ideje *Tormay Károly* az alispán!?

Az 1899-ben kibocsájtott gyűjtőíveken 1900. június 15-ig adakoztak összesen 4479 kor, 31 fillért. Ez összeghez befolyt a többek között *Baranyából* 283 kor. 50 fillér; *Somogyból* 675 kor. 60 fillér és *Tolnamegyéből* 57 kor. 80 fillér.

Az intézet vagyona 36.633 kor. 43 fill.; kiadása 3420 kor. 44 fillér volt. Jelenleg tehát az intézet vagyona 33.212 kor. 99 fillért tesz ki.

A végzett tananyag ismertetése után a növendékek érdemsorozata következik. Az I. osztályba járt 10 rendes és 1 számtöltő; a II. ba 10 és a harmadikba 8 növendék, összesen tehát 28 rendes és 1 számtöltő növendéke volt az intézetnek. Megyénkből az intézetnek első osztályába járt *Graumann Géza*, pécsi és *Faddi József*, bodolyai; a III. ba pedig *Gebhart József*, nádasi és *Varga Teréz*, szentlőrinci növendékek.

Törvénykezés.

§ **Megszűnt csőd.** A pécsi kir. törvényszék mint csődbíróság közzé teszi, hogy *Rottler Károly* pécsi lakos közadós bórkereskedő ellen 1897. évi március hó 30-án nyitott csőd a csődvagyon felosztása folytan megszűntnek nyilvánított.

§ **Házasságbontó ok.** A kir. kuria most egy házasságot azon az alapon bontott

föl véglegesen a férj kérelmére, mert a házasság husz év óta nem élnek együtt. Érdekes, hogy a férj házasságtörés címén kérte a válás kimondását, mert az asszony 1884—1889-ig közös háztartásban élt a kedvesével, a kuria azonban ezt a körülményt nem vette figyelembe, mert ezen évekkal megszűnt viszony önálló bontó okul ma már nem szolgálhat.

Séta a világ körül.

Pécs, július hó 16.

— **Koporsó az erdőben.** Kisérteties történet. Lejátszódott egy salzkammerguti erdőben. Nagyobb kiránduló-társaságot utközben vihar ért. A mennyire tudtak, egy fa mögé bujtak, hogy valamennyire védekezzenek a szakadó áldás ellen. Egyszerre csak nagyot kiáltott a társaság egyik tagja. A szomszédos fa alatt egy fekete koporsó látszott, a mely nem is hosszabam nyult el a földön, hanem az élén állott. Időnkint megmozdult a koporsó födele, s egy emberi kéz nyult ki belőle. A társaság tagjai férfemberek voltak mind, de a hideg kerülgette azért valamennyit. Nem is mertek a villámlás, felhőszakadás közben kimozdulni, hogy megfessék a csudát, hanem abban állapodtak meg, hogy megvárják, a mikor az eláll az égiháború. De a mikor elállt a zápor, magától fejtődött meg igen szépen a csoda. Mert a koporsóból kibujt egy jókedvű asztaloslegény, a ki vállára kapta a koporsót és vígan indult tovább. Koporsót szállított a közeli városba, utközben érte a zivatar, hát belebujt a koporsóba.

— **Kételtű ember.** Különös uri ember lehet a derbshirei Chesterfieldben lakó *James Clifford Esqu.* Nevezett gentleman tudniillik már vagy tíz esztendeje élete felét a vízben tölti. Mindennap hajnali 4 órákor kel és az ágyból egyenesen a vízmedencébe siet, hol egész 7 óráig, az első reggeli idejéig uszkálással tölti az időt. Reggeli után 9-től 10 óráig douchet vesz, azután sétát tesz a mezőn. A lunch után egy órai sziesztát tart, azután újra a vízbe merül és »dinner« után ismét három órát tölt a fürdőben. Mindezen adatok úgy kerültek a nyilvánosság elé, hogy fesége valópert indított ellene. Hogy micsoda kifogásokat támasztott az asszony a férje ellen, arról nem szól a krónika; de bizonyos, hogy nagyon nyomósoknak kell lenniök, mert a bíróság kimondta a vállást.

— **A detektív és a tolvaj.** Különös kalandja volt a minap *Fleury* párisi titkos rendőrnök. A Rue de Rivoliban sétált, a mikor szembe jött vele egy *Gourbon Melánia* nevű nő, a kit a rendőrség számos lopás miatt már régóta keresett. A titkos rendőr örült, hogy az asszonyt, a ki már kétszer szökött meg a rendőrségtől, a nyílt utcán találja s ezért teketória nélkül megragadta a karját. De *Gourbon Meláni* nem jött zavarba. Miután látta, hogy minden szökési kísérlete hiábavaló, hangosan kiabálni kezdett: — Fogjátok meg a tolvajt! Segítsé! *Fleury* és az asszonyt csakhamar nagy tömeg vette körül. A titkos rendőr hiába tiltakozott, nem hallgattak rá; minthogy azt gondolták, hogy ő támadta meg a hölgyet, a ki csak hozzáférhetett, ütlegelte a vélt tolvajt. *Fleury* belátta, hogy így nem szabadulhat meg, ezért revolveréből háromszor a levegőbe lőtt, hogy a többi rendőrök figyelmét fölkeltsé. Csakhamar jött is öt-hat rendőr, de ezek anélkül, hogy hallgattak volna a detektív magyarázataira, megragadták, hogy a legközelebbi őrszobába vigyék. A tolvaj pedig csaknem megmenekült. *Fleury* azonban kijelentette, hogy az asszonynak vele kell jönnie s ez hiába próbált megszökni, többen megra-

gadták és elvitték az őrszobába Fleuryvel együtt. Ott persze csakhamar minden kiderült. A hírhedt tolvajnot elcsukták, az ártatlanul elvert detektivet pedig külön dicsőreben részesítették.

— **Legújabb szövötközés.** Női szabók szövötközete alakult New Yorkban. A szabó urak védekezni akarnak rendelők szeszélyei ellen. Követelik, hogy peres ügyekben a bírák, a kik nem értenek az öltözőkhez, hallgassanak ki szakértőket. Nem tűrhető, hogy a hölgyek a legszebb ruhát is visszautasítsák azzal, hogy „nem jól áll”. A bírák rendszeren elfogadják ezt a kifogást. Hiszen ha a hölgy más fűzőt ölt, mint a minőre a ruhát szabták, az öltözék már nem lesz kifogástalan. A hölgyek azonban arra is megesküsznek, hogy nem váltottak fűzőt. Igaz, hogy előlegeket lehetne kérni, de a milliomos rendelőkkel lehetetlen ilyesmivel „sértőgetni”.

— **Versenyfutás a vicinális-sal.** Egy vidéki városban a helyi érdekű vasut fűtője, lokomotívvezetője és egy gazdag építővállalkozó került össze a bíróság elé. Mind a három vádlott volt. Együtt okoztak ugyanis, hogy a vicinális gépje a vonattal együtt mult év őszén B. állomásról magától elindult s csak hosszas hajszolás után tudtak elérni. A dolog a következőképen esett meg: Mult ősszel történt, hogy B. állomásra a vicinális néhány perccel a meghatározott idő előtt érkezett, megszegyenítve a vicinális intézmény rágalmazóit. Ennek az eseménynek megünneplésére az építővállalkozó egy közeli vendéglőbe hívta mag a katalaut és a lokomotív vezetőjét. A gépész engedett a meghívásnak, de előbb meghagyta a fűtőnek, hogy jól vigyázzon es olajozza meg a gépet. A fűtő hamar elkeszült ezzel a munkával s maga is betért a vendéglőbe, hogy az ut fáradalmait kipihenje. Míg a vasutasok ott szórakoztak, a lokomotív gondolt egyet, elindult és magával vitte a vonatot is, melyben meg senkisésem volt. Mikor ezt észrevették, örületes hajszra keletkezett. Vagy három kilométernyire rohantak a vicinális után, mikor az utóbbi végre belatta erőlködésének hiábavalóságát és megadta magát. Baj nem történt, de azért nármán megis a bíróság elé kerültek. A bíró azonban csak a fűtőt találta bűnösnek és husz korona pénzbüntetésre ítélte.

— **A levelhordó büntetése.** Szigoruan büntettek meg Angliában egy levelhordót, a ki két levelet elsikkasztott. A levelhordó, a ki feddhetlen előéletű, öt évi fegyházatot kapott a két levél elsikkasztásáért, pedig csak nyolc silling volt bennük. Bár a levelhordónak bizalmi állása van es föltlenül becsületes embernek kell lennie, hogy megbízható is legyen, az ítélet mégis nagyon szigorú. A bíróság azonban példát akart adni a szigorú büntetéssel.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetel

1900. július 16. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 768.0 (emelk.)

Hőmérsék = 19.2 °C.

> maximuma: 27.4 °C

> minimuma: 17.4 °C.

Páranymás: 13.7 mm.

Relatív nedvesség: 83.

Felhőzet: 70 Cum.

Szélirány s erő: ○

Csapadék 24 órai: ○

Változás nem várható.

Dr. Czifra.

Közgazdaság.

Milyen lesz a termés?

Pécs, 1900. július 16.

A földmívelésügyi miniszter az ország terméséről a következő tudósítást teszi közzé:

Az őszi és tavaszi buza területét az 1895-iki statisztikai kimutatás 5,515.000 kat. holdban állapította meg; a folyó évre is ugyanilyen kiterjedésűnek vehető a bevetett terület. A gazdasági tudósítók jelentései a buza-termést részben kis közép, részben azonban és ez a tulnyomó rész, középnek jelzik; minőségre nézve többnyire közép és jó termésre van kilátás, kivéve azokat a területeket, a hol a hőség, illetve a rozsdá és a sok eső részben megkárosította a buzát. Az aratás az Alföldön sokhelyütt már megtörtént; nagyobb részben azonban még folyik. Az ország más vidékein is arattak már, a hegyi vidékeken azonban csak most kezdenek az aratáshoz, illetve a magasabb zónákban a buza csak most érik. A buza-terméskilátások országos átlagban csökkentek; sőt egyes vármegyékben jelentékeny a visszaesés, néhol azonban az állapotok javultak is, különösen minőségileg. A bevetett terület arányában, mely 5,515.000 kat. holdra becsülhető, az átlagos termés-hozamot a gazdasági tudósítók kat. holdankint 6.61 métermázsára teszik.

Az őszi rozs és kétszeres területet az 1895-iki országos felvételek 1,841.000 kat. holdra becsülték, már az 1899—900. évben az őszi rozsból jelentékeny területet kiszántottak a különben is nagyon rosszul kelet és rosszul telet vetésekből; újabb területi adatok hiányában is csak az 1895-iki bevetett terület vehető irányadul. Az őszi rozsból — a melynek aratása országszerte folyik — a hőség szinten nagy kárt okozott, de még nagyobb mértékű volt a károsodás a vihar és óriási esőzés következtében. A rozs minőségét, a hol elemi csapás nagyobb kárt nem okozott, általában dicsérik. Mennyiségileg a termést a gazdasági tudósítók 77.000 métermázsával becsülik kevesebbre, mint a mult havi jelentés alkalmával. Az országosan várható összes termés eredménye ugyanis, ha az időjárás több kárt nem okoz, 10,430.000 métermázsára, tehát hat holdankinti átlagban 5.66 métermázsára becsülhető. Tavaly közel 12 millió métermázsra rozs termett.

Az őszi és főképp a tavaszi árpa bevetett területét az 1895-iki orsz. statisztikai felvételek 1,787.000 kat. holdra becsülték. A folyó évre ugyanennyire tehető a bevetett terület. Általában csak kis közepes és részben közepes termést ígér. Aratása folyamatban van. A gazdasági tudósítók jelentései alapján országos átlagban, illetve kat. holdankint remélhető mintegy 6.50 métermázsra különböző minőségű árpa és így végeredményre nézve várható körülbelül 11,063.000 métermázsra. Tavaly termelt közel 14 millió métermázsra.

A zab területe a már több ízben említett statisztikai felvételek alapján 1,185.000 kat. hold, ennyire lehet becsülni az ideai bevetett területet is. A zabvetéseknek javarésze szintén sokat szenvedett a kedvezőtlen időjárástól. A terméshozamot országos átlagban és kataszteri holdankint 6.16 métermázsára s így végeredményre nézve körülbelül 10 millió métermázsára lehet becsülni. Tavaly 11.09.000 métermázsra termelt, ezidén tehát csaknem két millióval kevesebb várható.

Végösszegezés: Buza várható 36,924.592 méterm. Rozs várható 10,428.700 méterm. Árpa várható 11. 729.114 mm. Zab várható 10.385.156. Csaknem hat millió métermázsával kevesebb lesz tehát az össztermés, mint tavaly volt.

□ Az első dunagőzhasós-társaság kimutatása. Bevétel június 1-től 30-ig 1.529.858 korona, ehhez a bevételek a hajózás kezdetétől május végéig 5,517.775 korona, összesen 6,047.633 korona.

□ A mohács—pécsi vasut kimutatása. Bevételek június 1-től 30-ig 137.506 kor. Ehhez a bevételek január elsejétől május végéig 614.880 kor., összesen 752.386 korona.

□ Gazdasági tudósítás. Kaposvárort és környékén az utóbbi eszések az aratási

munkálatok megkezdését késleltették s ennek folyamánként az általános aratás buzából ezen héten veszi kezdetét. A rozs aratása már befejezést nyert, sőt egyes helyeken kezdik csépelni. A repcét elcsépeltek: elég jó hozamot adott, 5—1 mnázsát kat. holdankint. Az általános hozamot buzából 5—6, rozsból 4—5, árpából 4—5 és zabból 5—6 mnázsára teszik. A nagy viharok a kapásnövényeket megtörtelték és sok gyümölcsfát is derékba törtek.

TÁVIRATOK.

— **Angolok látogatása Fiumében.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A Fiumében időző angol flotta tisztikara tiszteletére Szapáry László gróf, fiumei kormányzó fényes lakomát adott, melyen a házigazda az angol királyúőre s a magyar angol barátságra mondott felkösöntőt, Beresford admirális erre adott válaszában a többi között azt mondta, hogy a népek élete hasonló az egyének életéhez; úgy mint ebben, a népek életében is gyakran állhatnak be zavarok. Így van ez jelenleg az angolok életében is, reméli azonban, hogy az angolok a mostani zavarokból minden idegen segítség nélkül fogják kigázolni. Kiemelte ezután Beresford, hogy neki mint ir embernek a magyar és ir nemzet között mutatkozó számos rokonságnak tűnt fel. Így különösen mindketen szeretik a lovakat, a sportot, a szabadságot, az ősi törvényeket. Ez okozza, hogy ő itt Magyarországon is itthon érzi magát. Áttért azután az uralkodók jellemvonásaira. Hangsúlyozza, hogy úgy mint Viktoria királynő uralkodói kötelességeinek teljesítése mellett mindig megóvta nemes női szívét, éppúgy a magyarok királya is össze tudta egyeztetni a férfiúi méltóságot és alattvalói iránti atyai szívét az uralkodó kötelességeivel. Ezen hasonlatosságnál fogva Ferenc József királyra ugyanazokat a szavakat alkalmazza, mint a melyeket a kormányzó az angol királynőre alkalmazott: Ferenc József király sokáig éljen! — A jelenvolt angol vendégek háromszoros: „hipp, hipp, hurrah”-val fogadták ezt a felkösöntőt.

— **Véres kardpárbaj.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Zubovics Fedor kapitány Rákócy István nógrádi főszolgabírával kardpárbajt vívott, Rákócy fején és vállán súlyosan megsebesült, Zubovics kezén és oldalán szenvedett sérüléseket.

— **Párbajozó főispán.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Hollaky Arthur főispán a „Magyar Szó” szerkesztőségéhez táviratot intézett, melyben a Székelyudvarhelyi Levél című cikkért elégtételt kér.

— **Háboru Khinában.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Washingtonból írják: Kenney tengernagynak egy Csifuból e hó 14-éről kelet távirata szerint tegnap oda két japán szállítóhajó érkezett, a melyek egy tengerész ezredet, ágyukat és löszereket szállítottak partra. Pétervári híri szerint Skeydlow ellentengernagyot kinevezték a Csendes Oceánon levő hajóraj parancsnokává.

Brüsszelben a külügyminiszter a

Shanghai belga képviselőtől e hó 14-diki kelettel a következő táviratot vette:

A táviratok igazgatója közölte a santonji kormányzónak e hó 7-éről kelt táviratát, a mely szerint az európai csapatok, a melyek a követségeket védelmezték, kirohanást tettek és Tung tábornok 200 katonáját megölték.

Odesszából ma elindult a Vörös-kereszt egy expedíciója, mely egy kórházból 200 ágygyal áll.

Shanghaiből jelentik, hogy Huanban elpusztították az olasz muzeumot; Fantaszt püspököt és két misszionáriust megölték.

Az orosz távirati ügynökség jelenti, hogy alaptalan az a híresztelés, mintha 30.000 fonyi orosz sereg Peking felé nyomulna.

Pétevárról jelentik, *Bilow* államtitkár körlevele az ottani irányadó körökben osztatlan tetszéssel találkozott.

A londoni Daily Mail jelenti *Shanghai* tegnap kelettel: Az angol követség védői a tegnapi ostrom alatt éjjelnappal heves kirohanásokat intéztek a khinaiak ellen, akik rést törtek a követségi épület falain. A khinaiak ostrommal akarták bevenni a házat, de a védők az első kísérletet visszaverték. Mikor éppen másodsor kísérletét meg a khinaiak a követség bevétele, odaérkezett *King* herceg *Vangvincsau* tábornokkal s megtámadta *Tuan herceg csapatait, de ezek szétszórta seregét.* Vangvincsau tábornok elesett s *King* herceg maga is eltűnt. Az európaiak több támadást visszavertek és a támadók visszavonultak, de reggel öt óra tájban odaérkezett Tiencsinből *Tuang* tábornok nagy sereggel s mire a nap leáldozott, az ostromlottak lövészerei teljesen elfogytak. A kik még életben voltak, szorosán egymáshoz simulva várták a tulnyomó ellenség rohamát és *igy estek el egytől-egyig.*

A Times jelentése szerint *Libungcsang* alkirály utasította a fekete zászlósok vezérét, hogy 50.000 emberrel Pekingbe menjen. *Alexejev* orosz tábornok Tiencsinbe érkezett.

A Daily Expressnek jelentik Shanghaiből, hogy *Hupei* és *Honon* tartományokban az utóbbi időben *buszszeker* khinai keresztényt megölték a legiszonyubb kínzásal. — A boxermozgalom rohamosan terjed.

— **A hólavina áldozatai.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Liensből írják: Annak a két turista nőnek a neve, a kik egy hegyről hólavina következtében lezuhantak, *Wibe Helena* és *Badenacher Meta*, mindketten Berlinbe valók.

— **Bukarest ünnepe.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bukarestben a tegnapi ünnepen részt vettek a király katonai kíséretének főnöke, mint a király képviselője. *Dizerer* igazságügyminiszter és *Sturdsa* mondtak beszédeket.

— **Amerika követe Romániában.** (A Pécsi Figyelő eredeti távirata.) Bukarestben *Hardy* Arthur, Amerika követe, átnyújtotta a királynak a megbízó levelet.

— **Párisban mulatnak.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Páris tegnapelőtt este igen élénk volt és fényesen ki volt világítva. 11 óra tájban a Rue Rivoli Royal és a Place de la Concorde keresztezésénél nagy

zolgás támadt, úgy, hogy vagy 100 embert többé-kevésbé összenyomtak. Ezeket a közeli kávéházakban orvosi segélyben részesítették. A legtöbb sérülés könnyű természetű.

A közönség köréből.

Mohácsi kíváncsiság.

Baranyavármegye 1900. évi július hó 9-én tartott közgyűlésén br. Fejérváry főispán ur egész csomó főügyészt, köztük épen Mohácsról, hol már egy ily ad honores főügyész létezik: *Margitai Pétert* és ezenkívül ugyancsak Mohácsról dr. Rüll Bélát tb. ügyészsé nevezte ki. E tömeges kinevezés mindenestre különös, sőt dr. Rüll ur kinevezése már egyenesen feltűnő. Önkénytelenül felmerül bennünk az a kérdés, vajjon e kinevezések az érdemet kívánják-e jutalmazni, vagy a megye érdekeinek előmozdítását célozzák? Szerintünk a most már létező 2 főügyész mellett — ha csak nem politikai téren — a megye érdeke Mohácsra még egy tb. ügyész kinevezését nem szükséglettel. Soha a régi jó világban ily tiszteletbeli hivatalt egynél több nem viselte Mohácsra! Ha pedig az érdemet kívánja jutalmazni, úgy valóban azt kell kérdeni: mivel tett érdemet dr. Rüll Béla ur erre a megtiszteltetésre? Kíváncsiak vagyunk egyetlenegy ily érdemre. Végeredményben pedig akár ez, akár az volt a kinevezés indító oka, ajánlatos az ily címek osztogatásában fukarabnak lenni, mert máskülönb ez annyira köznapivá válik, hogy az ily kinevezést még azok is rossz néven fogják venni, kik már az Ur választott népe közé tartoznak.

Több mohácsi.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

6867. szám

P. 1900.

Hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint urbéri bíróság közléssel teszi, hogy **Mezőa** község urbéres birtokosai közös legelőjének lett

578. szám.

1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előjáróság közhirre teszi, hogy **Szilágy község** tulajdonát képező

vadászati jog

két egymást követő évre, vagyis folyó évi augusztus hó 1-től, 1902. július hó 31-ig, Szilágy községben a községi bíró házában 1900. évi július hó 22-én délután 3 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek kiadni fog.

Az árverési feltételek az árverést megelőzőleg az illető község bírájánál betekintheők.

Kelt Szilágyon, 1900. évi július hó 12-én.

Radványi József,
körjegyző.

Bátai József,
közs. bíró.

Nyomatott Taizs Józsefnél Pécsen, 1900.

egyéni felosztása iránt a helyadhatóság és egyéb követelmények érdemében az előnyomozásnak a helyszínen leendő eszközölésére határnapul 1900. évi július hó 30-ik napjának d. e. 10 óráját a község bíró házához kitűzte, a mikorra ezen község birtokosait oly hozzáadással idézi meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviseléről gondoskodjanak.

Pécsen, a kir. törvényszék mint urbéri bíróságnak, 1900. évi július hó 3-án tartott üléséből.

Hardi S.,
elnök.

Kelemen,
jegyző.

A „Vigadó“ nagytermében
ma kedden és csütörtökön jul. 17 és 19-én

a világhírű

olasz ének-társaság

HANGVERSENYE.

Műsor:

I. rész:

1. Mayerbeer: „Dinorah“, románc, bariton-hangra éneklő Franceschi R. úr.
2. Boito: „Mephistophele“, sopran-hangra éneklő Tavella M. k. a.
3. Ponchielli: „Gioconda“, románcz, tenor-hangra éneklő Stehle Achil úr.
4. Verdi: „Forza del Destino“, tenor és bariton kettős, előadják Franceschi R. ur és Stehle A. úr.

II. rész.

5. Palumbo: „Ficchi di neve“, románc, sopran-hangra éneklő Tavella M. k. a.
6. Verdi: „Rigoletto“, sopran és bariton kettős, éneklők Tavella M. k. a. és Franceschi R. úr.
7. Flotow: „Martha“, románcz, tenor-hangra éneklő Stehle A. úr.
8. Verdi: „I Lombardi“, sopran, tenor és bariton hármas, éneklők Tavella M. k. a., Stehle A. úr és Franceschi R. úr.

Jegyek előre válthatók Domján Izidor ur könyvkereskedésében.

Helyárok: Az első 6 sorban 5 korona, a következő sorok 3 korona. Állóhely 1 korona 60 fillér. Diákjegy 80 fillér.

Kezdete 1/2 9 órakor.

Szilágy község előjáróságától.